herpy

FROSKER

Venezuelan Horned Frog

Ceratophrys calcarata

Ceratophrys calcarata er en bred, nattaktiv lurejeger fra de tørre låglandene i Colombia og Venezuela. Den ligger nedgravd med bare øyne og munn framme og snapper alt som passer inn i munnen. Arten blir 6-8 cm, skal bo alene og stelles som slektens bedre kjente arter. Den biter hardt.

Familie: Ceratophryidae

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**6-8 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**10-15 år**
Aktiv	**I skumringen og om natten**
Levevis	**Bakkelevende og gravende**
Biotop	**Savanne og tørrskog**
Hudgift	**Ingen kjent**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**45 × 45 × 30 cm** L × B × H for 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**25-28 °C**
Temperatur, natt	**22-24 °C**
Luftfuktighet	**60-80 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter, virveldyr og mark/snegler**
Holdes	**Alene**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Utvikling	**Rumpetroll i vann**
Egglegging	**I vann**
Kjønnsmoden	**18-24 mnd.**
Egg per legging	**335**
Eggleggінger per år	**1**
Klekking	**2-4 dager** ved 24-26 °C
Larvetid	**14-30 dager** fra klekking til metamorfose
Larvefôr	**Andre rumpetroll**
Yngelpleie	**Ingen**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Ceratophrys calcarata er en kraftig, nesten kuleformet frosk med stort hode og en munn som er nesten like bred som kroppen. Over hvert øye sitter en liten, spiss hudflik som et horn. Voksne dyr blir 6-8 cm fra snute til kloakk, og hunnene er de største. Arten har to tydelig forskjellige fargetyper, ofte i samme bestand: den ene lysebrun, den andre kraftig grønn.

Arten ble beskrevet av Boulenger i 1890 og er nært beslektet med *Ceratophrys cornuta*. En isolert bestand i det venezuelanske Amazonas ble lenge regnet som *C. cornuta*, men hører til *C. calcarata*. Arten er langt sjeldnere i terrarier enn *Ceratophrys cranwelli* og *Ceratophrys ornata*.

Frosken er en utpreget lurejeger. Den graver seg ned slik at bare øynene stikker opp, og venter til byttet kommer tett nok på. Så kaster den seg fram med ett hugg. Bittkraften er stor for en frosk: overkjeven har skarpe tenner, og underkjeven har to tannlignende utløpere som holder fast på byttet. Et bitt fra en stor frosk gjør vondt og trekker ofte blod.

Huden har ingen kjent gift. Den reelle risikoen er bittet. Vask hendene etter kontakt med dyret, vannet og bunnen.

Utbredelse og leveområde

Ceratophrys calcarata lever i Karibias lavland i det nordlige Colombia og det nordvestlige Venezuela, opptil omtrent 500 m over havet. I Colombia er arten funnet blant annet i Magdalena og Sucre. I Venezuela lever den i delstatene Falcón, Lara, Yaracuy, Trujillo, Mérida og Zulia.

I tillegg finnes en adskilt bestand i det venezuelanske Amazonas omkring Puerto Ayacucho. Bestandene ligger ofte flere kilometer fra hverandre, og frosken er vanskelig å få øye på, fordi den er skjult mesteparten av året. Arten er ikke truet.

> **Naturlig utbredelse:** Colombia og Venezuela.

LEVEOMRÅDE

Ceratophrys calcarata lever på bakken i tørr savanne, tørt kratt og tørt låglandsgressland og ved midlertidige ferskvannsmyrer. Mesteparten av året ligger frosken skjult i jorden. Først etter flere dager med vedvarende regn kommer den fram og søker mot vannhullene for å yngle.

Låglandet er varmt hele året med en fuktig regntid og en tørr tørketid. Tørketiden tilbringer frosken skjult under jorden; hvor lenge den ligger i dvale, er ikke dokumentert.

Voksne dyr spiser mest andre virveldyr, særlig frosker og padder: i noen bestander utgjør amfibier over 60 % av føden. Resten er skolopendere, meitemark, edderkopper og biller. Unge dyr lever mest av insekter. Kosten følger det som er lett å få tak i.

Les mer: Vinterdvale og årstider

Stell

TERRARIET

Det finnes bare lite kunnskap om stellet av *Ceratophrys calcarata*. Klimaet i utbredelsesområdet er varmt, og levemåten tilsvarer *Ceratophrys cranwelli* og *Ceratophrys ornata*, som er langt bedre kjent i fangenskap. Anbefalingene er lånt fra dem.

Et voksent dyr skal ha et vannrett terrarium på minst 45 × 45 × 30 cm. Gulvarealet skal være 8-10 ganger dyrets størrelse, og høyden betyr mindre, for frosken sitter på bakken og klatrer ikke. En stor hun trives bedre i 60 × 45 × 30 cm. Hold alltid dyrene hver for seg.

Det viktigste er et dypt, løst bunnlag som frosken kan grave seg helt ned i: 10-15 cm til voksne dyr. En blanding av kokosfiber, litt sphagnum og fin, kompostert orkidébark holder fukten, lufter godt og lukter ikke. Unngå grus og småstein, som svelges med fôret og kan gi forstoppelse. Legg løv eller mose øverst og et par stykker korkbark eller halve leirpotter, der jorden holder seg litt fuktigere. Robuste planter som pothos og bregner kan stå i potter gravd ned i bunnen, slik at de ikke blir gravd opp.

Si bunnen for avføring, og skift den helt når den lukter eller blir slimete. Står flere terrarier side om side, så sett skjermer imellom, for froskene kaster seg mot glasset etter dyr på den andre siden og kan få skader på snute og kjever.

TEMPERATUR

Om dagen holdes terrariet på 25-28 °C og om natten på 22-24 °C. Låglandet er varmt hele året, så temperaturen skal ikke falle markant om vinteren. Bruk en varmematte på terrariets side, ikke under bunnen, for en frosk som graver seg ned for å komme bort fra varmen, ender ellers med å grave seg mot den. Bruk alltid en termostat, og mål temperaturen nede ved bunnen noen dager før frosken flytter inn.

En bevisst kjølig dvaleperiode anbefales ikke, fordi det ikke er kjent hvordan arten tåler den.

Les mer: Varme og temperatur

LUFTFUKTIGHET OG DUSJING

Luftfuktigheten holdes på 60-80 %. Arten kommer fra tørre lavland, men lever i regntiden under fuktige forhold, så bunnen skal være fuktig hele året. Dusj lett om kvelden, slik at jorden holdes fuktig, men ikke våt. Ha både fuktigere og tørrere områder i bunnen, og la unge frosker få det litt fuktigere enn voksne.

Bruk springvann behandlet mot klor og kloramin. Tørker bunnen helt ut over lengre tid, risikerer frosken å gå i uønsket dvale eller tørke ut.

VANN OG VANNKVALITET

Gi alltid friskt vann i en lav, tung skål som frosken ikke kan velte når den graver, og som er stor nok til at hele dyret kan ligge i den. Vannet skal høyst nå frosken til munnen, slik at den kan hvile med hodet over vannet.

Frosken legger ofte avføringen sin i vannet, så sjekk og skift det hver dag. Amfibier tar opp vann og oppløste stoffer gjennom huden, så rengjør skålen uten såpe og skyll den grundig.

LYS OG UVB

UVB er ikke nødvendig for *Ceratophrys calcarata*, men frosken får litt UV i naturen, og et svakt UVB-rør (Ferguson-sone 1) kan være en fordel. Gi i så fall rikelig skygge med bredbladede planter og mulighet til å grave seg ned.

Vanlig LED-belysning gir en døgnrytme med 12 timers lys, og om natten skal det være mørkt. Frosken er mest aktiv i skumringen og om natten og ligger nedgravd mesteparten av dagen.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Ceratophrys calcarata spiser nesten alt som beveger seg og kan komme inn i munnen. I naturen spiser voksne dyr mest andre frosker. I terrariet bør grunnfôret være insekter og orm: sirisser, kakerlakker, gresshopper og meitemark, gjerne avvekslet med litt fisk. Mus må bare gis sjelden og bare til store hunner, for frosken kan bli så glad i dem at den nekter insekter, og den feite maten gir fedme.

Unge dyr fôres daglig med så mye de vil spise om gangen. Voksne fôres bare med noen dagers mellomrom eller én gang i uken. Overfôring er en av de hyppigste feilene. En voksen frosk i god form er litt lengre enn den er bred, og den kan klare seg i måneder uten fôr. Tvangsfôr aldri en frosk som ikke vil spise.

Fôr fôrdyrene godt 1-2 døgn før, og dryss dem med kalk og et multivitamin med D3 ved annenhver fôring til unger og sjeldnere til voksne. Bruk en pinsett, og la ikke frosken svelge store mengder bunnmateriale.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Ceratophrys calcarata er en rolig, stillesittende frosk som kan ligge på samme sted i uker. Den er nattaktiv. Unge frosker løfter noen ganger en bakfot som lokkemat for å lure andre frosker og øgler tett på, men det ses sjelden i terrarier.

Hold alltid dyrene hver for seg. Både unger og voksne spiser hverandre hvis de kan få munnen rundt en artsfelle, også når de er nesten like store.

Unngå å håndtere frosken. Må den flyttes, så ta tak bakfra, og hold fingrene unna munnen. Biter den, så vent til den selv slipper, for trekker du hånden til deg, kan tennene rive et dypere sår.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hunnene blir større og tyngre enn hannene og har større hode. Hannene har løs hud i strupen, hvor stemmesekken sitter, og en brunstpute på den innerste fingeren. Hos unge dyr er kjønnet vanskelig å se.

Alderen ved kjønnsmodning er ikke kjent; hos de best kjente slektningene er den 18-24 måneder. La ikke dyrene yngle før de er utvokste og i god kondisjon.

PARRING

Avl i fangenskap er ikke dokumentert for *Ceratophrys calcarata*. I naturen yngler den i regntiden, når den etter flere dagers regn kommer opp fra jorden og søker mot vannhullene.

Hos de best kjente slektningene, *Ceratophrys cranwelli* og *Ceratophrys ornata*, utløses yngel av en tørr og kjølig periode på omtrent to måneder ved ca. 21 °C, etterfulgt av kunstig regn: dyrene settes i et lavt kar med vann hvor de kan nå bunnen og klatre opp, og dusjes kraftig flere ganger om dagen. Hannene begynner å kalle, og eggene kommer typisk 3-4 dager etter at regnet har begynt. Om metoden virker på *C. calcarata*, er ikke kjent.

EGG OG RUMPETROLL

Hunnen legger eggene i vannet, i gjennomsnitt omtrent 335 egg per legging, og arten yngler én gang i året. Hos slektens øvrige arter fester eggene seg til flytende vannplanter, og foreldrene må tas opp så snart eggene er lagt, ellers spiser de dem. Det er ingen yngelpleie.

Rumpetrollene er rene rovdyr og spiser gjerne hverandre, så de må enten holdes hver for seg eller i et stort kar med mange flytende planter å gjemme seg i. Fôr flere ganger om dagen med levende fôr som mygglarver og hakkede meitemark, og hold vannet rent med hyppige vannskift. Vannet holdes på 24-26 °C.

Les mer: Oppdrett av rumpetroll

METAMORFOSE

Klekke- og larvetid er ikke dokumentert for *Ceratophrys calcarata*. Hos *Ceratophrys cranwelli* klekkes eggene etter 2-4 dager, og rumpetrollene forvandles etter 2-4 uker; tallene i boksen er lånt derfra. Rumpetrollene er rene rovdyr og vokser svært raskt.

Når forbena kommer, må rumpetrollene ha tilgang til land: senk vannstanden, og legg i flytende bark eller en skrå stein slik at de kan klatre opp. De nyforvandlede ungene må skilles med en gang, for allerede nå spiser de hverandre.

OPPDRETT AV UNGER

De nyforvandlede ungene må bo hver for seg i små beholdere, for eksempel plastbegre, med fuktig underlag og et skjul. Gruppeoppdrett gir tap, også når ungene ser like store ut.

Ungene spiser alt som beveger seg. Gi små sirisser, kakerlakker og meitemark daglig, og dryss fôret med kalk og vitaminer med D3 ved annenhver fôring. En meitemark i en tynn vannfilm kan få en kresen unge til å spise, fordi bevegelsen minner om et rumpetroll. Flytt dem til større beholdere etter hvert som de vokser, og bruk aldri grus i bunnen.

Helse og vanlige feil

Ceratophrys calcarata er trolig like robust som de best kjente slektningene når stellet er i orden. Typiske problemer:

- Forstoppelse, når frosken svelger grus eller småstein med byttet. Unge dyr er særlig utsatt. Tegnene er manglende avføring, oppblåst buk og sløvhet.
- Fedme ved overfôring, særlig med mus og annet fett fôr.
- Frosker som bare vil ha mus og nekter insekter.
- Skader på snute og kjever, når frosken kaster seg mot glasset. Sett skjermer mellom terrariene.
- Skjelettsykdom hos unge dyr, når fôret ikke dryssest med kalk og D3, med bløte knokler og skjeve ben.
- Uønsket dvale, når bunnen er for tørr eller for kald.

Søk en veterinær med kunnskap om amfibier hvis frosken ikke har avføring, har oppblåst buk, hovner opp, har sår eller rød hud eller virker slapp uten å være i dvale.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.